

VERMĚŘOVICKÝ ZPRAVODAJ

Léto
2008

OBSAH:

slovo starostky	1
Verměřovický rodák	2
z kroniky	3
na chvíli se vrátím zpět. 4	
Jaroslav Sršeň.	5-6
Miroslav Jelínek	7
profesor. v Edmontonu	8
větrná energie	9
senior za volantem	10
ZŠ a MŠ	11
lyženi, pohádkový les	12
fotbal, Klub seniorů	13
Skauti, už se bude mírnit. 14	
lékař léčí, D. Pyzný	15
očkovaní, stomatol.	16
spol. kronika, jedn. ZO.	17
kam o prázdninách.	18-20

čp. 2 – Rousovi

*Redakční rada přeje všem občanům příjemné léto,
hezkou dovolenou a dětem krásné prázdniny.*

Když dne ubývá, horka přibývá.
Když červenec pěkně hřeje, o vánocích se zima zaskvěje.
Co červenec neuvaří - srpen nedopeče.

Srpen má nejkrásnější počasí v roce.
Moc hub srpnových - moc vánic sněhových.
Teplé září - říjen se mračí.

SLOVO STAROSTKY

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ

Letošní rok přinesl všem našim občanům dopravní omezení, uzavírky a objízďky v souvislosti se stavbami dopravní infrastruktury. Tato opatření jsou organizačně velmi náročná a snahou všech je, aby dopady na občany i podnikatele byly co možná nejmenší. Všechny nové informace o dopravních omezeních vyvěšujeme okamžitě po obdržení do obecních vývěsních skříněk.

Jako první zahájila v únoru práce firma Chládek a Tintěra na **rekonstrukci kamenného mostu** u Hofmanových. Pro nás je důležitá nová lávka pro pěší. Investorem je Pardubický kraj, zastoupený Správou a údržbou silnic Pardubického kraje.

Druhou náročnou stavbou je tak dávno slibovaná **elektrizace trati Letohrad – Lichkov**. Investorem je Správa železničních dopravních cest. Tato stavba nám přináší zvýšený provoz nákladních automobilů na obecních komunikacích, hluk, prach a uzavření železničního přejezdu. Zmizela budova čekárny a WC. Pro cestující, kteří čekají na vlak se postaví nový přístřešek. Slavnostní otevření bude v druhé polovině listopadu.

Třetí stavbou jsou **chodníky od kamenného mostu k Šedajovým a od Hofmanových směrem k nové zástavbě Na Skalách, včetně odvodnění**. Investorem je naše obec. Je to jak technicky, tak finančně velmi náročná stavba. Provádí ji firma Stilmat, firma Elektro Mačát současně pokládá vedení pro rozhlas Na Skala a veřejné osvětlení u chodníku. Dokončení stavby se plánuje asi do 15. července.

Další stavbou je **přemístění splaškové kanalizační přípojky** do kanalizace v komunikaci u čp 153 na Poříčí a zrušení stávající přípojky napojené do

původního koryta řeky ve kterém není dostatečný průtok vody.

III etapa inženýrských sítí Na Skalách pro dalších 12 rodinných domků je finančně tolik náročná, že si obec musí otevřít úvěr ve výši 4 000 000,- Kč. Nejvýhodnější podmínky nabídla obci ČSOB. Máme příslib dotace z Evropských fondů. Firma Vakstav Jablonné nad Orlicí protáhne v červenci – listopadu kanalizaci a vodovod včetně plynových přípojek, ČEZ postaví elektro přípojky. Komunikace je nejnákladnější stavbou, proto bude muset počkat na příští období.

30. června započne **s výměnou oken v budově školy** firma Kaso Žamberk. Důvodem byl jejich špatný technický stav. Některá se již nedala otvírat a u ostatních docházelo k velkým tepelným únikům. Práce budou ukončeny asi do poloviny měsíce července.

Poslední velkou akcí je **přestavba technického zázemí v Kulturním domě**. Tyto práce provádí firma Kulturní dům s.r.o. Začalo se s přestavbou místností, ve kterých byly dříve uskladněny židle, dále barem a WC. Vznikne malý sál s kapacitou asi do 50 míst, přípravná jídelna, spíž a sociální zařízení včetně WC pro zdravotně postižené. V příštím roce se práce

přesunou na opačnou stranu, začne se s přestavbou jídelny, kuchyně a WC na bar se skladem, WC a archiv. Mimo jmenovaných velkých akcí se pracuje na změně

č. 2 Územního plánu obce na rozšíření stavebního obvodu, na řešení projektu kanalizace a ČOV obce, vybrání příkopu u Dvořákových čp 44, úprava cesty za Šenkovými, firma Elektro Mačát a M. Motyčka provedly výměnu aparatury veřejného rozhlasu, mateřská škola z důvodů zvýšení kapacity dětí bude dovybavena stoly, židlemi a lehátky atd.

Na závěr ještě pár slov k petici „Ne cyklostezce po Poříčí“, kterou podepsalo 94 občanů. Na veřejnou schůzi jsme pozvali předsedu Sdružení obcí

Orlicko J. Krátkého, hlavního manažera ing. Fialu, starostu města Letohrad p. Fialu a projektanta ing. Hudečka, kteří měli přítomným občanům vysvětlit technické možnosti projektu stavby cyklostezky a zodpovědět dotazy občanů. 99% přítomných občanů podepsaných pod peticí nám přišli sdělit že cyklostezku po Poříčí nechtějí a nemají nejmenší zájem o nějaké vysvětlování. Někteří vystupovali jako by se schylovalo k volbám a postihlo je nutkání předvést se, přesně jak v televizním přenosu ze sněmovny. Ostatní s odlišným názorem neměli ve vypjaté situaci šanci. Investor (zástupci Sdružení Orlicko), nijak nehájil svůj projekt, nepřesvědčoval přítomné o jeho správnosti.

Co k tomu dodat? Zastupitelstvo na příští schůzi zrušilo 2 roky staré rozhodnutí minulého zastupitelstva o vedení trasy cyklostezky naší obcí přes Poříčí a odmítlo dotaci na propojení s trasou vedoucí od Dolní Čermné i přes to, že názor přítomných byl opačný, ale tak už to někdy chodí. Z dotace se měla opravit cesta od Sedlákových přes louku ke mlýnu včetně mostku přes potok až na Blahotínek. Starostové obcí Pod Bukovou horou rádi sáhli po odmítnuté dotaci, o kterou jsme tolik usilovali. Řeči o rušení zelených pásů, chodníků, bourání plotů a zvýšené kriminalitě na Poříčí byly lživé. A na závěr dodávám, že cyklisté už po Poříčí jezdí a můžeme očekávat, že jich bude každým rokem přibývat. Komunikace bude následkem zvýšeného provozu automobilů stále horší a díky petici jsme ztratili šanci na nový asfaltový povrch.

Život jde však dál a na nás čeká množství dalších úkolů. Přeji nám všem, aby se všechny investiční akce podařily dokončit bez problémů a sloužily občanům k jejich spokojenosti. Tento Zpravodaj vychází v době prázdnin a dovolených, tak mi dovolu, abych vám popřála jejich příjemné strávení a načerpání nových sil a optimismu.

Libuše Horská

Významný Verměřovický rodák

Je tomu 211 let od narození verměřovického rodáka Vincence Bartáka, českého houslisty a skladatele. Vincenc (Čeněk) Barták se narodil v lednu roku 1797 ve Verměřovicích, zemřel 25. října 1861 v Praze. V roce 1811 se stal historicky prvním zapsaným posluchačem tehdy nově zřízené Konzervatoře v Praze, studoval zde v houslové třídě světově proslulého pedagoga a virtuosa Bedřicha Viléma Pixise. Vincenc Barták se jako jeden z nejlepších posluchačů stal bezprostředně po absolutoriu jedním z koncertních mistrů orchestru Stavovského divadla v Praze, v letech 1842/43 byl přechodně pověřen vyučováním houslí na Konzervatoři. Jeho mimořádný význam tkví však bezesporu v jeho pedagogickém a lidském odkazu, který zanechal jako profesor houslové hry na slepeckém ústavu v Praze, dnešní Deylově konzervatoři a ladičské škole v Praze. Působil zde od roku 1845 až do své smrti. Jako hudební skladatel byl ve své době velmi úspěšný s obrozeneckou zpěvohrou na český text nazvanou

Pražští sládci aneb Kubiček dostane za vyučenou, která byla zpočátku 20. let 19. století několik let na repertoáru Teisingrova divadla v Praze. Vincenc Barták je kromě řady komorních skladeb rovněž autorem houslové školy, kterou později upravil houslista Jan Hřimalý (1844 – 1915), český pedagog carské konzervatoře v Moskvě a zakladatel později světově proslulé ruské houslové školy. V osobnosti Vincence Bartáka lze spatřovat jednoho z nejvýznamnějších českých hudebníků doby vrcholného rozmachu národního obrození.

Tak nám jej popsal Mg. A. Martin Havelík z Prahy, který u nás sondoval možnost uskutečnit koncert společnosti Domovem české hudby, který měl být zaštitěn ministerstvem kultury, panem Havlem a českým rozhlasem. Z koncertu ovšem sešlo pro nedostatek finančních prostředků. Snažil jsem se alespoň zjistit, ve kterém domě se narodil a zda tu prožil své dětství atd. Zatím jsem však nenašel žádné podrobnosti.

J. Mařík, kronikář

Z KRONIKY

ROK 1958

Událo se před 50-ti lety

Po novoroční oblevě nastává v 1. týdnu ledna citelné ochlazení s 20 cm sněhovou pokrývkou, ve 2. a 3. týdnu pak další obleva se sněhem a deštěm. Od 20. ledna do konce měsíce se opět ochladilo s teplotami až -18°C . Vrtkavá zima přináší však koncem ledna a počátkem února další oteplení s větrem a od 10. února prudké tání. Voda v řece stoupá, dne 15. února končí souvislá sněhová pokrývka, dne 16. února za teplot až $+9^{\circ}\text{C}$ přichází první bouře a voda zaplavuje luku. Teprve mrazy od 17. února zastavily povodeň a do 24. února opět sněží; výška sněhové pokrývky dosáhla 19 cm. Koncem února přichází však další tání a opět v první polovině března sněží. První jarní den se ohlaňuje severákem a silným sněžením s 10 cm nového sněhu, zesílením mrazů v dalších dnech. Ptactvo trpí, ale to vše jsou poslední úder y zimy. Od 27. března začíná zprvu poledním táním a potom teplotami nad 0°C sněhová pokrývka slábnout, narušovat se a 3. dubna mizí poslední zbytk y sněhu. Dubnové přeháňky však přinášejí ještě 11. dubna až 30 cm vrstvou sněhu, který za dva dny definitivně mizí, takže 19. dubna již začínají jarní polní práce setím ovsa. Květen je poměrně velmi teplý, v polovině měsíce kvetou třešně, koncem měsíce jsou ovocné stromy už po odkvětu. Následkem teplot až $+28^{\circ}\text{C}$ přicházejí často bouře, tak např. 7. a 15. května, kdy padaly kusy ledu, 24. a 28. května. Červen začíná ochlazením, častým deštěm a ve druhé polovině měsíce prší téměř denně. I počátek července je deštivý se silnými lijáky a bouřkami. Přichází letos už druhá povodeň, vrcholící 5. července. Senoseč se opozdila a jinak bohatá sena, hlavně jetelotrávy, byla místy deštěm znehodnocena. Dodávky sena však JZD splnilo na 95% včetně státního nákupu. Počátek žni se pohyboval u JZD v rozmezí 6. - 25. srpna. Tak ozimé žito, které metalo 20. června seklo se už 6. 8., ozimá pšenice, metající 26. 6. byla sečena 16. 8., jarní ječmen setý 23. 4., vzešlý 3. 5. a metající 8. 7. byl sečen 5. 8., jarní pšenice setá 19. 4., vzešlá 28. 4. a metající 10. 7. byla sečena 25. 8. a oves setý 24. 4., vzešlý 3. 5. a metající 8. 7. byl sečen 22. 8. Žně skončily 10. září a 30. září se začalo se setbou ozimého žita. Měsíc září začíná teplotami kolem 15°C , v 1. týdnu měsíce odlétají vlaštovky, 8. 9. přichází ještě bouřka, po níž nastupuje sečení otav, mlácení a sušení lnu a orba k setí. Kolem 20. září začíná kopání brambor, konec měsíce je oblačný, 26. 9. padají dokonce kroupy. Vzhledem k deštivému počasí postupuje sklizeň brambor pomalu za pomoci brigád občanů, které zajišťoval MNV a složky NF. Úroda brambor byla letos velmi slabá, takže státní nákup nebylo možno splnit. Jeho splněním by nebyla zajištěna sadba na příští rok. Za měsíc září až do 4. 10. spadlo celkem 94,8 mm srážek. Nástup října je ve znamení sklizně řepy; celý měsíc je oblačný, mlhavý se 4 bouřkami. 16. 10. padaly kroupy, dne 18. a 21. 10. sníh s deštěm, srážek bylo 101,3 mm. Též listopad je oblačný, mlhavý s mrazíky. Poslední den v měsíci napadl první sníh, 3. prosince zamrzla řeka. V druhé polovině prosince se však oteplilo, sníh sešel a do konce roku s mírným ochlazením o vánočních svátcích je blátivo, nebo jen slabý

sněhový poprašek. Celkové množství srážek za listopad i prosinec bylo 62 mm. Rok 1958 možno proto charakterizovat jako rok mokrý, nepříliš chladný.

Na podzim letošního roku přistoupil MNV za spolupráce místní vesnické organizace KSČ k důležité akci při socializaci vesnice – k pomoci rozšířit členskou základnu JZD. Dvojice členů MNV a VO KSČ přicházejí za večerů do rodin soukromě hospodařících rolníků a hovoří s nimi o možnosti vstupu do JZD. Celou tuto akci nehodnotilo představenstvo JZD jednomyslně příznivě v domnění, že přibude půdy a nikoliv pracovníků. Jednání představenstva dopadlo však příznivě, takže soukromý sektor v zemědělství naší obce je zastoupen pouze dvěma většími výměrami, tj. čp. 44 a 121, kde však hospodaří starší majitelé. Notoričtí nepláči zemědělských dodávek čp.84 a 132 hospodaří již od 1.ledna v JZD, od 1.ledna příštího roku bude totéž zemědělec čp.78. Neplničem zůstává pouze čp.121.

Celkem hospodaří JZD na 85,6% veškeré zemědělské půdy v obci a čítá letos 112 členů, z nich 74 členové skutečně v zemědělství pracují. Nejtěživější však je, že průměrný věk družstevníků je 52 roků. 36 dětí z rodin družstevníků ve věku do 14 let nestačí v budoucnu, i kdyby všechny v JZD zůstaly, nahradit přirozený úbytek pracovníků starých. Určitá rezerva je ve 47 zaměstnancích v průmyslu, kteří jinak jsou z rodin zemědělských. 7 mladých lidí pracuje v zemědělství mimo obec, 3 mladí navštěvují zemědělské školy a jen 8 mladých tvoří vlastně budoucnost družstevní generace. Většina dosavadních pracovníků JZD jsou ženy, pracují kromě krávin v rostlinné výrobě a zejména starším ženám patří uznání při senách, jednoci, žních i otavách, na lnu i na bramborách a řepě. V letošním roce hospodaří naše JZD už šestý rok společně a podle slov předsedy JZD s. Josefa Záleského na výroční členské schůzi bude třeba velkého úsilí v soutěži s ostatními okolními družstvy, aby byl splněn závazek 5LP do r.1960. Zároveň však založení okolních JZD (Letohrad-Orlice, Kunčice) podpořilo i naše JZD např. v účasti na střediskových radách apod. Hlavním úkolem družstva však zůstává získat do JZD mládež a všestranně ji zde podporovat. Zajímavý a užitečný bude jistě přehled šestého roku hospodaření našeho JZD. Tak představenstvo se sešlo za rok 20x a členové 8x.

Na podzim započala konečně správa státních silnic se stavbou nového mostu na silnici Letohrad – Verměřovice u místní železniční zastávky. Dosavadní dřevěný most byl pro špatný stav uzavřen vozidlům vůbec a stěžoval nejenom dopravu do obce, ale i jízdu družstevních povozů na pole. A opět nutno konstatovat, že přičiněním MNV, jmenovitě jeho předsedy, byla celá akce konečně prosazena a realizována.

pokračování přístě

AFORISMY:

Dvě věci jsou dnes jisté: Smrt a daně...

„Jsi tak blbej, že bys tužkou udělal kaňku. . .

Hnízdečko lásky se změnilo v papírák. . .

Čím se mají lidé lépe – tím je menší porodnost!

Náhrobní nápis: „Čekal jsem to, ale ne tak brzy!“

Tolik chutí a tak málo času!

Víte kde je hostinec „U chci páka“?

Kdo se směje naposled, ten se směje poslední. . .

Na chvíli se vrátím zpět

Rodná vesnička pod orlickými horami:

Zajdu do daleké minulosti, kdy naši dávní předkové založili naši vesničku, usadili se u řeky a usilovně pracovali na zvelebení obce vší silou.

Postavili kostel, školu, hřbitov, hráz u Tiché Orlice na dolním konci. Vybudovali silnici přes vesnici, později ji asfaltovali, postavili dole most, generální oprava školy i kostela. Nová silnice k Jablonnému, elektrifikace obce i vodovod ze Suchého vrchu, výstavba na Poříčí i u zastávky, i zastávku dráhy.

Později přidružená výroba nad strání, oba kraviny, kulturní dům, přestavby rodinných domků, nový parkan u hřbitova, další výstavba na Poříčí . . . a teď Na Skalách.

Ale byly i bolestné události v naší vesnici. Požár 15 usedlostí na dolním konci. . . oheň u Švarce, Junkova stodola, Chaloupkova chata, dolní kravín a hotel Evropa. Svůj život skončili pod koly vlaku: Trampota, Pospíšil, Jakešová, Pomikálková, Kylar, Mikulová. Byla srážka drezíny ve Studenci s rychlíkem, oběšená učitelka ve Studenci pod skalou, přestřelka s ruskými vojáky, shození taxíku p. Hrdiny Rusákama na Brožkovu chalupu, kde zemřelo dítě Zdeněk Šípku, . . . dále rozšroubované koleje na Hlinách a ve Studenci – Atentát u Junků – Incident s Kramářem v prodejně u Trampotu či Zálesků – Kaplička v Hůře – střílelo se na dolním Poříčí – znásilněná na zastávce u dráhy - . . . srážka autobusu s rychlíkem na Orlici v roce 1972 zemřelo 6 lidí, zrušení Družstevní mlékárny a Budišova káva.

Před tím zrušení tři hospod, u Dušků, Výprachtických a v Cařihradě, zrušení čtyř obchodů u p. Moravcové, Řezníčka, Podlězla a p. Markové, zrušení Filáčkova mlýna, spousta řemeslníků skončilo svou profesí – zrušení příchoďů k řece po celé vsi – bourání několika usedlostí, jejichž majitelé se odstěhovali do pohraničí a byli to Marešovi, Dvořákoví, Novákoví a zmizeli Moravcovi, Jakšovi, Ryšavovi, Pomikálkovi, Formánkovi, Hubálkovi, Štěřboví, Krejzovi, Brožkoví a další. . .

Bylo zde zakládání JZD a zpřetrhaly se svazky potomků a šli do fabrik – zemřeli zde mladí lidé – Formánek, Mařík a Macan – byly povodně v roce 1997 a 2002, spadli asi tři střechy. . . krádeže na hřbitově, po tancovačkách škody na silničních značkách. . . skácelo se ve vsi 12 lip a zrušili se některé selské cesty do polí i několik Božích muk. . . ale hrál se fotbal a hokej. . . a ještě mnoho příhod i událostí se událo v té době. Zde ve vsi bylo na 50 manželství, kde oba byli odsud.

Zemřelo mnoho dobrých Vemířáků, vše se změnilo, ale vesnička žije dále, dokonce má svůj prapor a jsou zde lidé, kteří mocně pomáhají k zlepšení a zvelebení obce. Jsou i občané, kteří mají nelibost k dění v naší vesničce, ale ty je potřebí politovat. . . lidé byli vždy různí. . . Proto přejeme si všichni dobří rodáci i Ti co nám fandí, abychom byli hrdí na naše rodiště a zvelebovali ho, je to naše dědictví otců.

Zapsal M.K.

Odešel výborný pedagog a člověk. . .

Ve věku nedožitých 89 let zemřel 11. června 2008 ředitel zdejší školy Mgr. Čestmír Marek.

Kulturní vložka na veřejné schůzi MNV
k 30. výročí osvobození dne 7.5.1975

Ve Verměřovicích působil poměrně krátkou dobu. Do funkce ředitele byl ustanoven k 1. září 1972 a odešel po 4 letech k 1. září 1976 pro tzv. neplnění politických úkolů. Byla to velká škola především pro děti, kterým se jako zkušený pedagog věnoval s velkým nasazením. Měl také vynikající organizační schopnosti, pro krátkost času je však nemohl plně rozvinout.

Při našem posledním setkání v Lanškrouně, kde trávil poslední roky svého života se svěřil, že vždy plaval proti proudu, své oponentské názory vyslovoval slušnou formou. Častokrát při té své plavbě proti proudu narazil na pomyslné útesy. Tak se dostával do složitých situací, po kterých přišla „odměna“ formou diskriminace. Uvedu alespoň několik příkladů – nesměl být jmenován krajským školním inspektorem, nemohl být oceněn ani titulem „Zasloužilý učitel“, nesměl být jmenován ředitelem Zvláštní učňovské školy v Žamberku atd. Čas hojil rány, i když říkal některé útoky u něho zanechaly v duši hořkost pelyňku. S velkým úsilím se věnoval duševně či tělesně postiženým žákům, což vyžaduje jeho niterný přístup k nim a hluboké znalosti z dětské psychologie a psychiatrie. Výstižně to vyjádřil vedoucí odboru školství na veřejné schůzi učitelů v tehdejší okrese Zábřeh na Moravě, když prohlásil, že „soudruh Marek přistupuje k postiženým žákům apoštolským způsobem. Za takovýto apoštolský způsob byl mnohokrát náležitě odměněn“.

Pan Mgr. Čestmír Marek mimo práci ve škole vedl na vysoké úrovni sbor pro občanské záležitosti, zajišťoval smuteční projevy při rozloučení s občany při pohřbech církevních i občanských, vedl hudební kurzy ve hře na klavír v tehdejší Kulturním středisku.

Na závěr této vzpomínky bych si dovilil připomenout slova rakouského spisovatele Stefana Zweiga (1892-1992), který výstižně říká: „Neboť historie, ta nemá kdy na spravedlnost. Jako chladná kronikářka zaznamenává jen úspěchy, ale málokdy měří mravní mírou. Obrací pozornost jen na vítěze a přemožené nechává ve stínu. Bez rozpaků bývají tito „neznámí vojíní“ zahrabáni do jámy velkého zapomenutí, žádný kříž a žádný věnec neslaví jejich zapomenutou, protože marnou obět.“

Za všechny, kteří se s panem Mgr. Čestmírem Markem znali a vážili si jej.

Václav Čada